

Nordland fylkeskommune
Att: Fylkesråd for utdanning

Bodø, 5. oktober 2020

Innspill fra Salten Regionråd som gjelder ny tilbudsstruktur for videregående opplæring

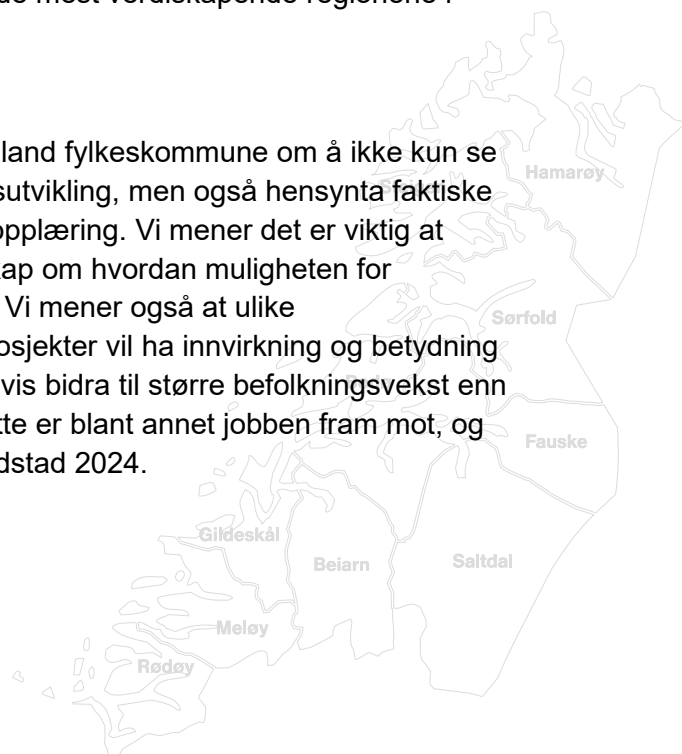
Vi viser til dialogmøte den 7. september d.å. vedrørende tilbudsstruktur for 2021 – 2024 for videregående opplæring i Nordland. Vi takker for å bli involvert i dette viktige arbeidet og ser frem til videre samarbeid.

Våre innspill består både av noen generelle overordnede betraktninger og noen mer konkrete innspill på et overordnet nivå. Dette kommer selvsagt i tillegg til innspill fra de enkelte kommunene. Salten Regionråd ønsker å gi følgende innspill til saken om ny tilbudsstruktur for videregående opplæring i Nordland:

Salten Regionråd er et politisk samarbeidsorgan mellom kommunene Bodø, Beiarn, Gildeskål, Fauske, Hábmer-Hamarøy, Meløy, Rødøy, Saltdal, Steigen og Sørfold. Salten er Nord-Norges største region med om lag 84 000 innbyggere og vertskap for flere viktige næringer, blant annet marine næringer, skog- og landbruk, kraft og industri og reiseliv. Salten utgjør en sterk og viktig motor i Nordland og er en av de mest verdiskapende regionene i Nord-Norge.

Generelle betraktninger fra Salten Regionråd:

I vurderingen av fremtidens tilbudsstruktur ber vi Nordland fylkeskommune om å ikke kun se på overordnet og generalisert statistikk for befolkningsutvikling, men også hensynta faktiske tall for formidling og gjennomføring av videregående opplæring. Vi mener det er viktig at Nordland fylkeskommune jobber aktivt for å få kunnskap om hvordan muligheten for utdanning, påvirker demografi og utvikling i Nordland. Vi mener også at ulike samfunnsmessige endringer og samfunnsutviklingsprosjekter vil ha innvirkning og betydning for prognosene for befolkningsutvikling, og sannsynligvis bidra til større befolkningsvekst enn det befolkningsframskrivingen tilsier. Eksempel på dette er blant annet jobben fram mot, og gjennomføringen av, Bodø som Europeisk kulturhovedstad 2024.

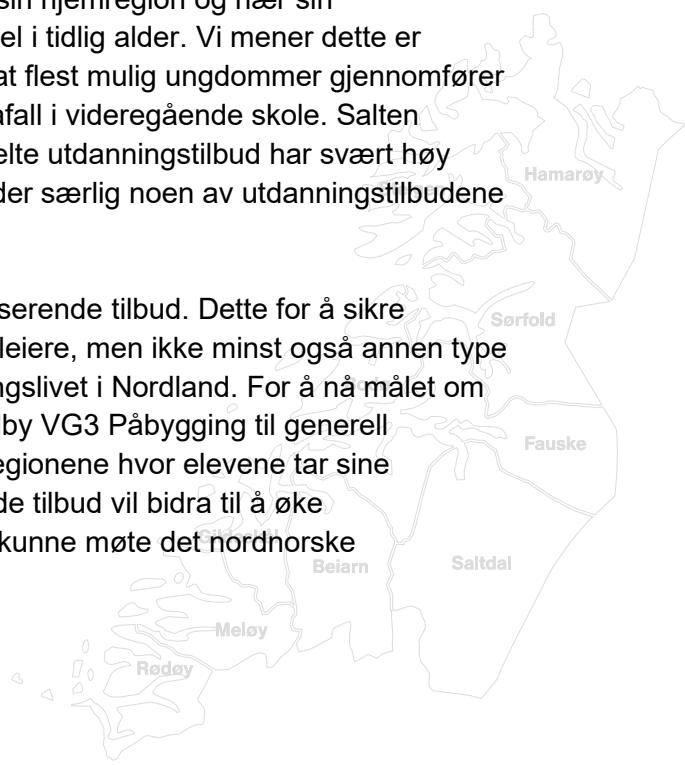
Salten og Nordland har et sterkt næringsliv innenfor mange ulike næringer, blant annet eksportrettet industri og marine næringer med behov for framtidig arbeidskraft. I tillegg er det stor mangel på blant annet lærere og sykepleiere i kommunene. Skal man kunne utvikle nye arbeidsplasser i framtiden og sikre nok lærere og sykepleiere, samt snu den negative befolkningstrenden man nå opplever i Nordland, må disse og andre næringer sikres kompetent arbeidskraft. Dette gjøres blant annet gjennom å gi gode tilbud innenfor videregående opplæring, både i by og distrikt.

Det er også viktig at de store samfunnsaktørene i Salten og Nordland har sammenfallende strategier med kommunene, for å opprettholde bærekraftige bygder og byer i Nordland. Vi ber derfor Nordland fylkeskommune om å evaluere de langsiktige effektene av å ta ned et eller flere studietilbud i distriktene. Vi har selvsagt forståelse for at det av økonomiske årsaker kan være nødvendig på kort sikt å ta ned noen av studietilbudene som finnes i Salten. På lang sikt derimot mener vi en nedleggelse av lokale studietilbud vil kunne medføre ytterligere nedbemanning av viktige fagpersoner, som der igjen vil kunne bidra til økt fraflytting og utfordringer for nærings- og arbeidslivet med hensyn til rekruttering.

I arbeidet med ny tilbudsstruktur ber vi Nordland fylkeskommune å være særlig oppmerksom på at Salten er en region med både storbyutfordringer og utfordringer i distriktene. Vi ber om at dette ses i sammenheng slik at vi unngår å sette by og land opp mot hverandre når ny tilbudsstruktur skal vurderes og besluttes.

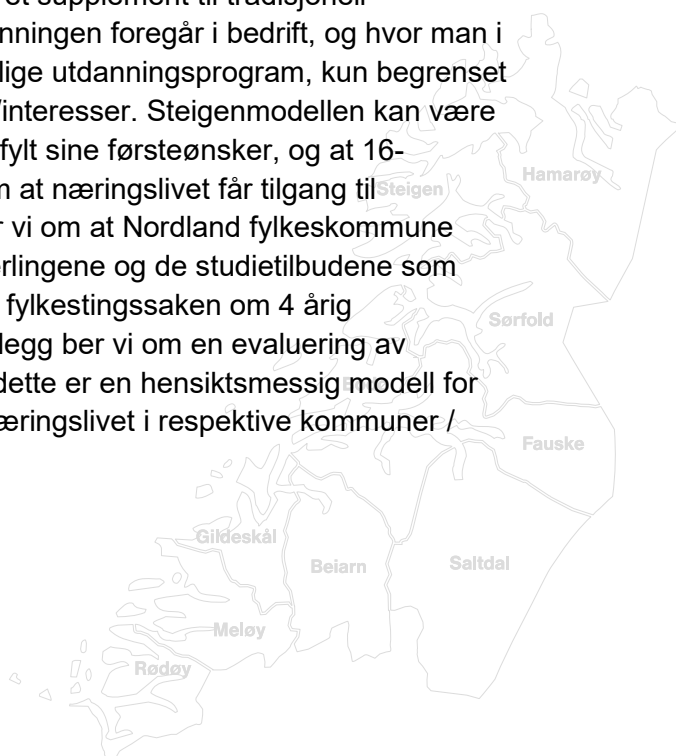
Salten Regionråd ønsker å gi følgende innspill på et mer overordnet nivå:

- Våre VGS-elever bør gis et utdanningstilbud i sin hjemregion og nær sin hjemkommune slik at de slipper å flytte på hybel i tidlig alder. Vi mener dette er avgjørende for å kunne lykkes i arbeidet med at flest mulig ungdommer gjennomfører sitt utdanningsløp, og at dette kan forhindre frafall i videregående skole. Salten Regionråd ser også med bekymring på at enkelte utdanningstilbud har svært høy gjennomsnittskaraktar for inntak, og dette gjelder særlig noen av utdanningstilbudene i Bodø.
- Alle videregående skoler bør ha studiespesialiserende tilbud. Dette for å sikre framtidig rekruttering av både lærere og sykepleiere, men ikke minst også annen type arbeidskraft som er viktig for arbeids- og næringslivet i Nordland. For å nå målet om høyere utdanningsnivå bør man også kunne tilby VG3 Påbygging til generell studiekompetanse **etter avlagt fagbrev** i de regionene hvor elevene tar sine utdanningsløp og læretid. Studiespesialiserende tilbud vil bidra til å øke utdanningsnivået, og skal Salten og Nordland kunne møte det nordnorske

ressursparadokset er man helt avhengig av å løfte utdanningsnivået så vel i Nordland som i landsdelen for øvrig.

- Når det gjelder konkrete tilbudsbehov ved de enkelte videregående skolene, vil kommunene gi egne innspill/uttalelser rundt dette. Salten Regionråd mener likevel at de tilbudene som fins i dag ved de ulike videregående skolene i Salten, i størst mulig grad bør opprettholdes og styrkes. Dette ut fra hensynet til arbeids- og næringslivets behov og ved at vi ser at mange av elevene får lærlingeplass i distriktene. Vi mener også at de ulike fagtilbudene ved de enkelte skolene, så langt det lar seg gjøre, bør tilstrebes å være fullverdige utdanningsløp som bidrar til at elevene kan starte og fullføre sin utdanning ved en og samme skole. Når det gjelder for eksempel helse- og oppvekstfag, er dette et tilbud som bør vurderes lagt til alle videregående skoler i Nordland, da dette er kompetanse som etterspørres i alle kommunene og hvor kommunene i dag har store rekrutteringsutfordringer.
- Det bør videre tilbys et stort nok antall studieplasser i den enkelte bo- og arbeidsregion. I motsatt fall er vi bekymret for at de svakeste elevene vil tvinges til å ta et tilbud i andre regioner og dermed i praksis blir stående uten et skoletilbud som er gjennomførbart.
- Nordland fylkesting vedtok i 2018 i forbindelse med strategi om gjennomføring av videregående skole, at Nordland skal benytte seg av flere alternative læringsmodeller, som for eksempel Steigenmodellen ved Knut Hamsun vgs. avd Steigen. Et slikt desentralisert tilbud skal være et supplement til tradisjonell yrkesfaglig utdanning, hvor store deler av utdanningen foregår i bedrift, og hvor man i teorien kan utdanne seg innenfor alle yrkesfaglige utdanningsprogram, kun begrenset av bedriftenes behov og ungdommens ønsker/interesser. Steigenmodellen kan være et godt alternativ for at noen elever skal få oppfylt sine førsteønsker, og at 16-åringene kan bli boende hjemme, samtidig som at næringslivet får tilgang til fagutdannet kompetanse. I den forbindelse ber vi om at Nordland fylkeskommune inkluderer Steigenmodellen, med de elevene/lærlingene og de studietilbudene som tilbys, i kunnskapsgrunnlaget til den pågående fylkestingssaken om 4 årig tilbudsstruktur for videregående utdanning. I tillegg ber vi om en evaluering av Steigenmodellen, slik at man kan vurdere om dette er en hensiktsmessig modell for noen av våre ungdommer og for arbeids- og næringslivet i respektive kommuner / regioner.

- Til sist er det ønskelig at Nordland fylkeskommune skal ha et mer aktivt forhold rundt «hybellivet» til både elever og læringer. I og med at mange av våre ungdommer må flytte på hybel i forbindelse med videregående opplæring, mener vi det er viktig å forsterke dette fokuset for å forhindre frafall og bidra til at flere gjennomfører sitt utdanningsløp. Det er også viktig at det legges til rette for hjemreise i helgene med offentlig kommunikasjon for de elevene som bor på hybel. Dette ved at skolene tilpasser timeplanen slik at elevene kan reise hjem med offentlig kommunikasjon på fredag, med retur søndag, uten at elevene må forlate skolen før skoledagen er over. Vi ber derfor om at Nordland fylkeskommune, som både har ansvaret for planlegging av videregående skole og offentlig kommunikasjon, tar hensyn til dette i planleggingen.

Med vennlig hilsen

Salten Regionråd

Ida Pinnerød (sign.)
leder

Kjersti Bye Pedersen (sign.)
daglig leder

Arkiv: Styret/2020

Dokument: br20201005 til nordland fylkeskommune - innspill til ny 4-åring vgs-struktur

